

Přiwzaty abo wotpokazany?

**Přiwzajće jedyn druhého,
kaž je Chrystus tež nas přiwzał
k Božej chwalbje.**

Rom 15,7

Njedawno pola nas zwonješe. Wonka stejše póstownik z pakćikom w ruce. „Přiwzaje tón za Wašeho susoda?“, so wón prašeše. „Tam nihtó doma njeje.“ Wězo přiwzach pakćik a jón wječor susodźicom donjesech. Što by było, hdy bych přiwzaje wotpokazał? Póstownik by pakćik na pósce wotedał, hdžež bychu susodźic sej po njón hić dyrbjeli. Přecelnje to njeby było.

Nutřka sedžach zaso před kompjuterom, tola džělo běše přetorhnjene. Mysle tróšku chodžachu. Prašach so nadobo, hač sym ja kaž tajki pakćik, kiž je přiwzaty abo wotpokazany. Přemyslowach chwilku a přińdžech na to, zo sym přiwzaty. Běch w zańdženym času wšelake dobroty dožiwił a čujach so přiwzaty w swójbje a w zastojnstwje.

Spěšnje chwatachu mysle dale: Sym ja tamnych ludźi přiwzał, kaž bychu sej woni to přeli? Nětko njemějach tak spěšnje wotmołwu. Zawěsće by bilanca měšana była, hdy bychu mi ludžo móhli sprawnje wotmołwić. Druhdy je derje, hdyž wšitko njewěmy.

Potom skakachu mysle na tych ludźi, kiž wo sebi praja, zo njemóžeja sebje samych přiwzać. Čuja so mjenjehódni napřečo tamnym, su njespokojom ze swojim dóńtom a ze swojim žiwjenskim skutkom. Hustodosć chowa so za tajkimi myslimi cyle wosobinski wosud hižo z časa zažneho džěcatstwa. Kak móže so jim pomhać?

Nětko w adwentnym času přihotujemy so na narod Jezusa Chrystusa. Wuplaći so, na jeho žiwjenje zhladować pod aspektem přiwzaća. Jako džěčo bu wot swojeje mačerje přiwzaty. Jandžel Gabriel bě Marju přihotował na njewšědny porod jeje přenjego džěsća. Jozefa bě Boží jandžel přeswědčil, zo swoju slubjenu njewopuści, štož chcyše poprawom činić, hdyž ju samodruhu widžeše. Jezus bu přiwzaty, tež

hdyž wobstejnosće wokoło poroda runje jednore njeběchu. Pozdžišo je so Jezus na cyle wosebite wašnje wot Boha přiwzaty čuť: „Ja a Wótc smój jedne.“ (Jan 10,30) Tute dožiwenje dospołneho přiwzaća je Jezus dale dał. Jeho žiwjenje a wumrěće swědči wo tym, zo je runje tych pytať, kiž maja problemy. Je so žonje přiwobročil, kiž bě husćišo mandželstwo łamała. Wot jebateho cłownika da so na swjedžensku hosćinu přeprósyc. Mordarjej, kiž pódla njeho na križu wisaše, slubi zastup do Božeho kralestwa. Jeho wumrěće so sta, zo by njest hrěchi swěta.

bibliskich wuprajenjow móže za nas wurósć začuwanje sebjeakceptancy.

W bibliji wšak njesteji w srjedžišću prašenje, kak ja sebje přiwzam, ale wjele bóle hač ja swojich sobučłowjekow akceptuju a přiwzam. Spjelnjenje tuteho nadawka njeje čežke, tak dołho kaž je tón tamny sympatiski a někak mojim předstawam wotpowěduje. Přecelného, wotewrjeného a wuspěšného cłowjeka rady pola sebje přiwzam, wosebje hdyž ma tež hišće samsne nahłady kaž my. Ale kak je z tymi tamnymi? W někotrych swójbach bratřa a sotry hižo ze sobu njerěča. Konflikty běchu přesylné.

Boží narodk, předstajacy hodownu stawiznu

Foto: Měrcin Wirth

Jezus přiwozmjje tež nas chudych, hubjenych, hrěšnych cłowjekow tajkich kaž smy. Stejimy pod jeho wosobinskim škitom, ženje njejsmy cyle sami. Štóż čuje so mjenjehódny porno druhim, štáž njemóže sebje a swój wosud přiwzać, ma na kóždy pad přilubjenje Jezusa Chrysta za sebje: „Kiž ke mni přińdže, teho njewustorču.“ (Jan 6,37) Z tajkeho słowa a z podobnych

Snadž pak so tola puće wujednanja a akceptancy wotewrja. Njetrjebamy wšitke měńjenja tamnych akceptować, ale jich jako cłowjekow přiwzać tola dyrbimy.

Snadž so poradzi, polarizaciju a přećiwnosće přewinyć, hdyž wěmy, zo smy přiwzaći a hdyž druhich přiwzamy. To by był dobry adwent za nas.

Jan Malink

Hodowne dary a Boži wulki dar

Lube džěci, adwentny čas je so započat. Mi so tutón čas jara lubi. Domy a stwy so wupyša, w kuchni wonja za wosuškóm a poprjancami, wšudžóm zaklinča adwentne spěwy a začuwamy wěstu radosć a potajnosć. Wjeseliće so wy tež hižo na hody? Ja sym so jako džěćo přeco jara na hody wjeseliła, wosebje wězo na wobradženje. Běch wćipna, hač so moje přeča spjelnja, kotrež sym do teho rumpodichej napisala. Wjeselach so pak tež na wobradženje, dokelž běch sama dary za maćerku a nanka, wowku a džěda a za moju sotru přihotowała. Prašach so, hač so jim moje dary lubja. Kak rjenje je, hdyž móžeš někoho z prawym darom zwjeselić! Druhdy so potom darićel samo bóle wjeseli hač wobdarjeni.

Takle sej to tež pola Boha předstajam. Wón chce nas wobdaric, dokelž ma nas rady. Tehodla je Jezusa jako čłowjeka na tu-

tu zemju póstal. Jezus je wjele wo Bohu powědał. We wšelakich stawiznach je Bože kajkosće wopisał, je chorych hojił a přeco zaso rozkłađal, kak móžemy Boha namakać. Bóh je nas z Jezusom wobdaril. Jezus je Boži hodowny dar za nas. Tuž njetřebamy jemu ničo darić, kaž sej to Jank w comicu mysli. Hdyž sej pak k hodam mjesobu něšto darimy abo bože džěćo

abo rumpodich nam dary přinjese, móžemy so dopomnic, zo je přičina darjenja za nas Boži wulki dar.

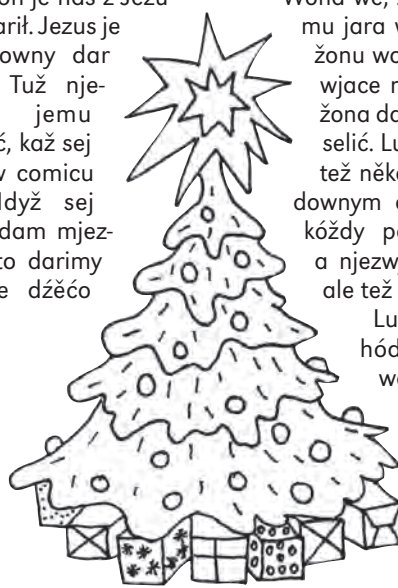
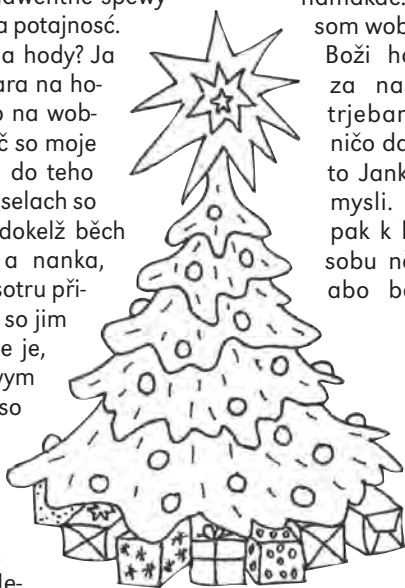
Ideja Julije z comica so mi tež derje lubi. Wona wě, zo je Jezusej lubosć k blišemu jara wažna. Tuž ma wona ideju, žonu wobdaric, kotraž žanu swojbu wjace nima. Tak dóstanje tež tuta žona dar, nad kotrymž móže so wjeselić. Lube džěci, snano znajeće wy tež někoho, kotrehož móžeće z hodownym darom zwjeselić? To je na kóždy pad w Jezusowym zmysle a njezwjeseli jenož wobdarjeného, ale tež was samych.

Lube džěci, sym wam jako hódančko wobrazaj namolowała. Wonej pak nještej cyle samsnej.

Namakaće pjeć rozdělow?

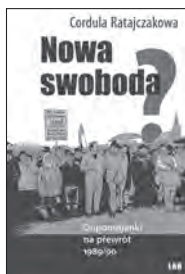
Přeju wam a waším swójbam žohnowany adwentny čas a wjesole hody, waša

Katja Meyerowa.

Namakaj pjeć rozdělow mjez hodownymaj štomikomaj! Rys.: Katja Meyerowa

Wo přewróće 1989/90

Pučowanska swoboda, demokratija, swoboda měnjenja – štož je džensa samozrozumliwe, su sej ludžo tudy před 30 lětami z měrlivej rewoluciju wubědžili. Kniha „Nowa swoboda?“ awtorke dr. Cordule Ratajczakoweje přinošuje k reflektowanju časa přewróta 1989/90 ze serbskeho wida.

Rozsudny před 30 lětami maja wliw hač do džensnišeho a postajeja towaršnostnu runje tak kaž individualnu situaciju tež Serbow.

Dwanaće časowych swědkow w třiróžku mjez Miłorazom, Bukecami a Šunowom su awtorce w swojich dožiwjenjach a nazhonenjach powědali. Čornoběle fotografije Jürgena Maćija maja swójske wuprjenje a wudospołnjeja začič tekstow. **LND**

Sluchokniha za džěci

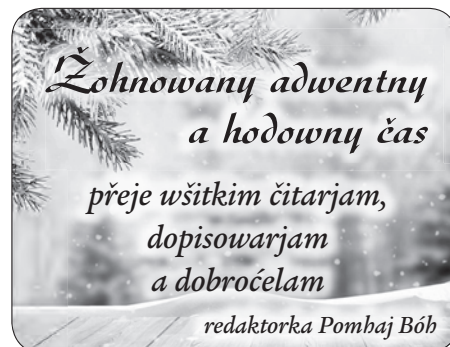

Pjerachoyo, kiž su so loni nad hodownej knihu Dorotheje Šoćineje „Jank a Majka w njebiesach“ radowali abo wězo tež ci, kotřiž putacu stawiznu hišće njeznaja, móža ju lětsa (nimale) live sobu dožiwić. Beno Škoda a Marta Měrćinkec staj Jankej a Majce swój hós dať. Běštaj z režiserku Madleńku Šoćic a z dźiwadźelnikami Andreju Bulankowej, Marianom Bulankom, Měrkom Brankačkom a Juliju Jankowscey w zwukowym studiju, hdžež su powědku za młodych slucharjow do mikrofona čitali a nahrawali. Poskajće, kak so Jankej a Majce poradzi, na hodownych wikach bjez zastupneho lisćika z hoberskim kołom sobu jěć, što so při tym njewočakowaneho stanje a štó jimaj z wulkeje nuzy pomha. **LND**

Wutrobny džak!

Na kemšach k mojemu zapokazanju a po tym su mi mnozy ludžo Bože žohnowanje a zbožo do noweho zastojnstwa wupřeli. Cyle wutrobne chcu so za wšitke dobre słowa, ertne a pisomne, a za rjane kwětki a dary džakować. Takle móžu swoje nowe džělo z wulkim wjeselom započec. Hišće raz wutrobny džak a tež wam wšitko dobreho!

Waš Krystof Rummel

Glědanje slědk – a doprědka

Serbski muzej w Chóšebuzu nowo wugótowany a zasej wótworjony

Prědna wustajeńca Serbskego muzeja w Chóšebuzu jo se prezentěrowała zjawnosći w lěše 1994. Wót tego casa jo se wuwijał muzej ako zasadny centrum serbskego žywjenja w Dolnej Łužicy. Pó dła stawneje ekspozicije su peregowali pšawidłowne zarědowanja a wósebnje wustajeńce serbske zjawne žywjenje. Pó 21 lětach jo pak wobnowjenje notne było. Nejžpjerwej su planowali jano želne reparatury. Pótom jo se město ako nosar muzeja rozsuziło, cely muzeumowy dom dokradnje saněrowaš. K tomu su pšišli pšemyšlowanja wó krađu nowu koncepciju prezentacije. Póžedanja stajis za pjenjeze a rucnikarske žěla teke wěsty cas trjebali su. Pšez to jo se zasejwótwórjenje dliło dlej nježli pšedwizone.

27. oktobra 2020 jo to pak tak daloko było. Serbski muzej su zasej wótcynili z gnujucym swětosnym zarědowanim. Bóžko jo to było jano w małučkem ramiku a tuchylu jano na krotki cas – strowotniske napšawy dla pandemije njesu dowólili wětšu zjawnosć. Wuslědk žěla 50 firmow a institucijow, pšedewšym regionalnych, za celo nowe wugótowanje pó saněrowanju twarjenja a za nowu stawnu wustajeńcu dajo se wizeš. Pšedewzeše jo plašeło něži jaden milion eurow. Pjenjeze su pšišli głownje wót města a wót Założby za serbski lud.

Ako běšo to grono wó wótnowjenju muzeja, jo se w medijach a diskusijach wóspjetnje wugroniło žycenje, až muzej se de jał wuwijaš na narodny muzej Dolnych Serbow w Bramborskej. Ta ideja njejo se mógała pšesajziš. Weto se how pšedstajijo serbska kultura ako wusoka kultura a nic ako něco, což se wótměwa jano na jsach, pšeto se pokazujo teke serbska bergańska kultura. Wšuzi jo zacuš gjarosć na serbojstwo, kótarež se njemusy schowaš ako ně-

Atraktiwne wugótowana prezentacija narodnych drastwow dolnołužyskich Serbow

co mjenjej gódnego. Ak se słuša za Serbski muzej, stoj serbska rěc na přědnem městnje. Z wjelikimi pismikami stoj jano w serbskej rěcy slogan muzeja na scěnje wjaže ned pši žurjach, gaž stupijoš nutš: „Daš Serbstwo wobstawa“. Serbska perspektiwa na stawizny stoj w srježišću. Wustajeńca njejo jano pósćona 1500lětnje zajžnosći, ale służy teke skušenjeju serbskeje identity a dej bys zrazom wažny rěcny rum. Z tym se snaž njemusy wuzwignuš, až nowa wustajeńca jo konsekwentnje dwójorečnje wugótowana. Dolnoserbska rěc stoj pši tom pšeccej na přědnem městnje. Na někotarych městnach jo samo wětše serbske nježli nimske pismo.

Nowa wustajeńca wugbajo nacasny, modernjejšy zašišć. Wabjeca technika, ako na pšiklad multimedialne blida ze słuchatkami, pšepšosyjo se zanuriš do interviewow a originalnych dokumentow. Technika pak njejo zaměr sam za se. Stara wustajeńca njejo jadorje wótpřošona. Dopojnje pšezěłana wustajeńca wulicujo stawizniske linije, kenž du wót zachadnosći do pšibytnosći a dalej do pšichoda. Jědro muzeja, stawna wustajeńca, jo na přědnem nastwaruku. Wuchadnišćo jo wjelika tofla z casowym slědom, což dajo pšistup do stawiznow a zarědowanje wažnych tšojenjow. Kužda serbska tema ma swój rum a swój wugótowanje: nałogi w běgu lěta, historija ludoweje muziki, industrializacija a wustatkowanje na Serbow, serbske cownarje, a se wě serbska rěc a pismojstwo.

Cerkwinskemu žywjenjeju něga a žinsa se pšiwobroši we wósebnje rumnosći wěry. Prědna rumnosć na lěwem boce na zwjerchnej etaży pšedstajijo w swětych barwach a pšynem dekorje dobry ramik

za wustajone objekty. Wósebnny objekt za běra městno wesrjež ruma. Normalnje jo striktnje zakazane, w muzeju originale pšimaš. How stoje pak we srježi stare cerkwine ławki ze Serbskeje cerkwje města, na kótarež móžoš se teke w měrje sednuš, listowaš w Nowem wósadniku abo cytaš w Duchownych kjarližach. Z pšópěru Spěchowanskego towaristwa Serbskego muzeja jo móžno było, te originalne ławki nakupiš a z pjenjezami žarjebnice Sprjewja-Nysa restawrěrowaš daš. Škóda, až cerkwja njejo kšěta ławki, kenž su rozpadali něži w skłaže, muzejoju pódariš abo póžycyš. Na scěnach wokoło ławkow móžoš studěrowaš wažne wótrězki serbskeje religiozneje historije wót pšedkšescijańskeje wěry a christianizacije pšez reformaciju a wuwise serbskego pismojstwa až do žinsajšnego. Medijowa stacija pokazujo z filmami a originalnymi zukami aktiwity serbskeje wósady Dolneje Łužyce w slědnych lětach.

Nowo wugótowany Serbski muzej w Chóšebuzu jo „swětlak za serbske žywjenje“, ako jo wuzwignuła Sabina Siegowa, zastupna direktorka Założby za serbski lud, na wótwórjenju muzeja. Jo wažne městno za Chóšebuz, za Dolnu Łužycu, za wšyknych Serbow. Pokazujo na žywosć a atraktiwnosć serbskeje kultury a jo wusměrjony do pšichoda. Dalšne pšedewzeša deje hyšći k tomu pšinosowaš: wěcejrečny elektroniski guide pšez muzej, muzeumowa app a wobnowjenje internetnych bokow z pšidatnymi informacijami. Nejžwažnješe pak jo, až muzej bužo zasej pšistupny šyrokej zajmowanej zjawnosći, tak malsnje ako situacija z pandemiju to dowóljo.

Hartmut S. Leipner

Witrina ze serbskimi nabóžninskimi knigłami
Foše: Werner Měškank

Na wopomnjeće Měta Pernaka

Měto Pernak (1938–2019)

Foto: Werner Měškank

Spominamy lětsa dnja 8. decembra na přenje posmjertniny zaslužbneho serbskeho prócowarja Měta Pernaka. We wotpowědnych nekrologach, spisanych za serbske nowiny a časopisy, móžachmy to a tamne wo jeho žiwjenju a wo jeho přinoškach k serbskej kulturje zhonić, tež wo jeho mnohostronskich kulturnych zajimach. Nochcu wšo na tutym městnje hišće jónu rekapitulować, ale město teho na něšto pokazać, štož njebudže snano tak jara znate, na to, zo běše Pernak tež wulki lubowar hudźby, štož měješe tež za naju přećelske styki stajnje bytostnu wahu.

Wosobinsce zeznach so z Mětom Pernakom, kotrehož mjeno bě mi hižo wot doma znate, w přenjejoj sydomdzesatych lět zašeho lětsotka přez mojeho delnjolužiskeho přećela Mata Nowaka w Berlinje, hdžež běchmoj tehdy studentaj – Mato na

polu matematiki, ja na polu hudźby. We wjetších wotstawkach zetkawachmy so relatiwnje prawidłownje a založichmy potom zwjetša do teje abo tamneje Berlinskeje korčmy na kofej abo wječer, wězo husćišo nic bjez dobreje kapki ...

Tak zhonich potajkim tež wo Mětowym zajimje na polu hudźby. Wosebje lubowaše wón serbsku ludowu, ale wězo tež artificialnu hudźbu, a tu zaso wosebje hudźbu Korle Awgusta Kocora. Zajimowaše so tež za wuwicowce zjawy načasneje hudźby Serbow a wopytowaše hižo tehdy a tež pozdžišo hač ke koncej žiwjenja mnoho koncertow, hdžež stejachu mjez druhim moje twórby na programje, hłownje w Berlinje a Budyšinje, ale tež w Choćebuzu a druhdže. Wosebity wuznam měješe za njeho tehrunja hudźba dalších słowjanskich komponistow a móžu so derje dopomnić, zo sej

česćeše wosebje tworjenje Čajkowskeho.

Zajimawe mi tež bě, zo je so Měto Pernak pospytał w komponowanju. Z jeho pjera předleža wjacore melodije, takrec w duchu serbskich ludowych pěsnjow. Njewěm wjac, hač so tute složowachu na teksty abo hač jednaše so wo proste melodiske wunamakanki.

Z džakom dopominam so tež, zo je mi Měto był tam a sem pomocliwy, hdyž džěše wo to, sej wobstarac fachowu literaturu abo kapsnu partituru jedneje z tu tehdy njeprístupnych wažnych hudźbných twórbow klasiskeje moderny, na přikład Schönberga, Bartóka abo Strawinskeho.

Jedne z wosebitych dožiwjenjow hišće za studentski čas běše zhromadna ekskursija z Mětom Pernakom a Matom Nowakom po wšelakich wjeskach Choćebuskich stron přez wjacore dny w léčnych prózdniach z kolesom. Hromadžachmy tam, husto při džěle na polu, pola tehdy tam tež hišće serbsce rěčacych burow a burkow srjedźneje generacije z paskowym rekorderom spěwanja serbskich ludowych pěsnjow. Tuta njewšedna wuprawa je nam wšitkim třom hluboko w pomjatu postala.

Naspomnić chcył hišće moje poslednje wosobinske zetkanje z přećelom Mětom. Běše to na komornym koncerće w Podstupimje w septembri zašeho lěta, hdžež interpretowachu člonoj ansambla za nowu hudźbu uniteDBerlin mjez druhim tři z mojich komornych kompozicijow. Hačrunjež so Mětej tam strowotnje hižo tak derje njeńdžeše, njeby tehdy nihtó z naju na to myslil, zo budže to hižo poslednje naju zetkanje ... Spominam z džakownej česćownosću na přećela Měta Pernaka. Njeh wostawa jemu domjaca zemja dale stajnje lochka.

Juro Měšk

Wobstajne serbske džěło w EKBO

Ewangelska cyrkej Berlin-Braniborska-šleska Hornja Łužica (EKBO) gratuluje fararjej Krystofej Rummelej k zapokazanju jako Serbski superintendent w Ewangelsko-lutherskej krajnej cyrkwi Sakskeje. Wón je naslědnik Jana Malinka, kotryž je so w léču na wuměnk rozzhnował a kiž běše w swojim zastojnstwje tež nadawki jako wodźacy duchowny w EKBO přewzał.

Wuraz wobstajnosće w serbskim cyrkwiniskim džěle EKBO su tři duchowni. Wo serbske dušepastyrstwo starataj so farar Ingolf Kšenka (wosada Janšojce) a fararka Jadwiga Malinkowa (wosada Slepó). Fararka Katharina Köhlerowa (wosada Dešno-Žyłow-Strjažow) wukonja nadawki jako wodźaca duchowna a koordinuje zhromadne džěło ze Serbami w susodnej sak-

skej krajnej cyrkwi. Z tym EKBO k hajanju serbskeho žiwjenja a stykam mjez Serbami nadal přinošuje a zajimy ewangelskich Serbow we woběmaj krajnymaj cyrkwjomaj aktiwnje podpěruje.

W EKBO budže so serbske wosadne žiwjenje nadal čile pěstować. Wo to so powołani a čestnohamtscy ludžo – a to je wosebje kedźbnosće a džaka hódne – w zhromadnym džěle ze skupinu Serbska namša a Towarstwom za spěchowanje serbskeje rěče w cyrkwi tež w přichodže postaraja.

**generalna superintendentka
Theresa Rinecker,
jednaćelka Serbskeje přirady EKBO
Manfred Hermaš,
předsyda Serbskeje přirady EKBO**

Mała změna

ducy dele z łubje
njesu podomk hodowny
drjewjane schodženki rjepotaja
runja lětkam žiwjenčka
lameta so wšelko huza
zlamliwe kule šukotaja
słomičkow hwězdow so dótkaja
kurjacy mužik dawno žno njekuri
nošu kóžde lěto to samsne
wo kročačku pomaššo
nazhonjenčko spěšnišo

Měrana Cušcyna, 2020

Gerhard Hornčer z Trusec zemrěł

Cyle na wuchodnej kromje serbskorěčneho teritorija běše hač do njedawna žiwy Gerhard Hornčer, kotryž bě posledni maćernorěčny Serb w tamnišej kónčinje. Wša wulka Hornčerjec swójba měješe swoje korjenje we Wuježku pola Wósporka, hdžež wobsedžeše wot 17. lětstotka nahladne farske kubło. Wot tam so swójba rozhałkowaše a na wjacorych kubłach we wuchodnych Serbach gospodarješe, tak w Brězecach, na Pólnym kejžorje pola Wósporka a w Trusecach, kotrež su džensa wjesny džěl Nosaćic. Posledni z wulkeje swójby, kiž bydleše na swojim kuble w Trusecach, běše Gerhard Hornčer.

Wón narodži so 11. apryla 1928 jako syn ratarja Ernsta Hermanna Hornčerja a jeho mandželskeje Marja Marty rodž. Malkec. Z nim wotroscě starša sotra Hana. Wot 1934 do 1941 wopyta wjesnu šulu w Nosaćicach, kotraž so wšak 1941 zawrě. Džěči dyrbjachu nětko do Ketlic do šule. Wot 1942 do 1944 nawukny Gerhard powołanje ratarja, najprjedy na staršiskim statoku, potom na ryčerkublu w Nosaćicach. W měrcu 1945 bu do wójnskeho sčehnjenja a dyrbbeše hišće někotre tydženje hrózbnošće wójny nazhonić. Na zbožo móžeše so hižo w juliju 1945 z krótkkeje wójnskeje jatby domoj nawróćić. 1952 přewza staršiske kubło. 1959 woženi so z Ernu rodž. Belgec, kotraž měješe džowku Rosi. Hižo lěto pozdžišo so ratarstwo ze založenjom prodruštwow dospotnje změní. Gerhard Hornčer myslješe na čeknjenje do zapada, tola hižo bórže, mjenujcy 13. awgusta 1961, so hranica do zapada zawrě z natwarom murje w Berlinje. Swójba dyrbbeše so z čežkej wutrobu na nowe položenje zwućić, na příklad na to, zo bě cuzy skót na statoku a zo přichadžachu tu cuzy ludžo na džělo. To bě

Gerhard Hornčer we Wósporskej hladarni

Foto: priwatne

kaž wěšte wuswojenje, tež hdyž statok a pola na papjerje hišće Gerhardej Hornčerjej słušachu. Wot 1967 do 1971 kwalifikowaše so na ratarskeho inženjera a skutkowaše we Łuščanskim prodruštwe jako brigaděr. Běše člon gmejskeje rady w Nosaćicach a cyrkwinskeho předstejičerstwa ródneje wosady. Hač do 1990 skutkowaše tež we wokrjesnym wjednistwje Burskeje strony sobu. 1992 wumrě jeho mandželska. Lěto pozdžišo poda so wón na wuměnk a hospodarješe wot nětko sam na swojim statoku. Mjez druhim plahowaše haflingero we konje.

Gerhard Hornčer běše Serb z čělom a dušu. Rady rozmołwješe so ze znatymi w marćerščinje. Hordže rozprawješe wo tym, zo bě samo ze Stanisławom Tilichom serbowať. Swěru wopytowaše hač do 2018 serbske wosadne popołdnja we Wuježku pola Wósporka.

Wulke wjeselo běše jemu, hdyž přewza prawnuke w lěće 2014 statok a pola. Z cylej wobšěrnej swójbu po přirodnej džowce wudžeržowaše dobre zwiski, k prawnukam na tamnych kontinentach samo přez internet.

Poslednje poľdra lěta bydleše w starowni we Wósporku. Zemrě 28. oktobra w starobje 92 lět. Pohrjeb bě 6. nowembra w Nosaćicach. Kaž bě sej to prať, měješe žarowanska swjatočnosť ze serbskimi spěwami, ze serbskej modlitwu a z wužohnowanjom tež serbski raz. Přédowanje zložić so na słowa z lista Jakuba (5,7–8): „Hlej, rólnik čaka na drohotny plód zemje sčerpilwje, doniž wona njedóstanje zažny a pózdni dešć. Budźće tež wy sčerpilwi a posylńće swoje wutroby, přetož Knjezowy přichad je bliski.“ Zemrěty njech nětko wotpočuje w měrje w ródnej zemi.

Jan Malink

Žadyn kamjentny dom
 Žadyn twjerdy hród
 Jenó swěťly stan
 Žadyn njepowalny dogma
 Žana prikaznja za wšitkón swět
 Jenó přeslyšomne słowo
 Žadyn złoty trón
 Žane biskopske sydło
 Jenó žłob
 Žana kožana kapa
 Žadyn pře wutřěle wěsty lac
 Jenó koža nowonarodženeho
 To je twoje wašnje – Božo
 TUHDY-BYČA
 Ty woliš zranjomne čělo
 Jako hospodu

Elisabeth Bernet
 hornjoserbsce Christiana Piničkowa, 2019

Kermušne kemše w Rakecach

Nazymske měsacy su doba kermušow we Łužicy. W Rakecach swjećimy spočatk nowembra, lětsa 8. nowembra, róčnicu poswjećenja našeje cyrkwy. W zaštych lětach zetkach so wosadni hižo pjatk wječor do kermušneje njedzele na wosadny wječorok z wosebitym kulturnym poskitkom a husto tež ze zhromadneje wječerju. Ale wjeršk kermušnych swjedženjow běše wot lěta 2000 přeco dwurěčna swjedženska Boža služba. Wažny termin to za Němcow a Serbow wosady.

Wězo, lětsa pláčachu wosebite wuměnjena kaž w cyłym zjawnym žiwjenju. Předwidžany koncert SLA pjatk, 6. nowembra, dyrbbeše wupadnyć. Aktualnje njeje dowolene, zo pozawnowy chór na kemšach piska abo chór, na příklad znaty Pawoľski

chór, spěwa. Knjez Gerald Schön, kotryž bě w zaštych lětach hižo wjackróć ze solistiskim spěwanjom Božu službu wobohaćić, dyrbbeše so chorosće dla lětsa zamołwić.

Jara rjenje bě, zo je so najebać tutej špatnych wuměnenjow poradžiło, dostojne swjedženske kemše přewjesć. Njehladajo aktualneje situacije běchu kemše derje wopytane. Kaž w zaštych lětach tež slyšachu kemšerjo Bože słowo w němскеj a serbskej řeči a spěwachu a modlachu so we woběmaj řečomaj. Bohudžak móžachu knjez Norbert Binder na piščelach a mandželskaj Nadwiga a Fabian Kaulfürstec z Pančic-Kukowa ze solistiskim spěwanjom Božej služby hódny ramik dać, byrnjež běchu nadawki krótkodobnje přiwzali. Za to je wosada jim džakowna. **Günter Holder**

Zapokazanje Serbskeho superintendenta Rummela

Superintendent n. w. Jan Malink požohnuje svojego naslědnika Krystofa Rummela do zastojnstwa Serbskeho superintendenta.
Foće: Jürgen Mačij

Na popoždny reformaciskeho dnja, 31. oktobra, witaštaj wyši krajnocyrkwinski rada dr. Thilo Daniel a městopředsyda Serbskeho wosadneho zwjazka Mato Krygar dwurěčnu ekumenisku wosadu do Hodźijskeje cyrkwyje. Nimo Hodźijskich wosadnych bě so wjele Serbow zhrmadžilo, mjez nimi tež tójšto katolskich. Na Božej službje, kotraž so w serbskej a němskej rěči wotmě, zapokaza so Hodźijski wosadny farar Krystof Rummel jako Serbski superintendent.

Tute zastojnstwo wutwori so po Druhej swětowej wójnje a ma swój zakład w serbskim zakonju sakskeje krajneje cyrkwyje. Dotal zastawachu je fararjo Alwin Mjerwa-Bukečanski, Gerhard Wirth-Njeswačidlski, Siegfried Albert-Budyski a Jan Malink-Budyski. W Hodźiju skutkowachu wuznamni serbscy fararjo kaž Wjaclaw Warichius, Jaroměr Hendrich Imiš a Jan Křižan. Nowy, nětko pjaty Serbski superintendent móže tuž zhladować na zaslužbných předchadnikow w swojim zastojnstwje kaž tež na bohate serbske stawizny Hodźijskeje wosady a jeje fararjow.

Boža služba zahaji so ze swjedženskim začahom do cyrkwyje. Sydom duchownych, člonono předsydstwa Serbskeho wosadneho zwjazka, zastupjerjeje Hodźijskeho cyrkwinskeho předstejicerstwa a džěci Hodźijskeje kurendy Krystofa Rummela přewódžachu.

Sup. n. w. Jan Malink přednjese žiwjenjeběh Krystofa Rummela, napisany wot njeho sameho. Wón bě so 3. januara 1973 w Rochlitz jako pjate a najmódše džěčo

do farskeje swójby narodžił a wotrosće na farje w Priesnitz pola Lipska. Ze štwórtym šulskim lětnikom zastupi do chóra Thomanaow při Tomašowej cyrkwi w Lipsku. Tam bu tež konfirměrowany. Po maturje a ciwilnej službje studowaše dwě léce na cyrkwinskej hudźbnej šuli w Drježdžanach. 1995 přeńdže na studij teologije na Lutherowej uniwersiće w Halle. Přizamkny so wukrajny studij w Sibiu w Rumunskej. Swój wikariat absolwowaše w Drježdžanach. Po ordinaciji bu jako farar do wosady Kühnhaide w Rudnych horach pósťany. W nazymje lěta 2008 přewza potom Hodźijsku wosadu.

Dwurěčnosť Hodźijskeje wosady wuwabi Krystofa Rummela, so tež serbskej rěči přiwobroćić. Ze swójskeho zajima započa serbsce wuknyć. Po dwaceći lětach swjećeše zaso serbske Bože služby w Hodźiju a w septembrje 2011 měješe swoje přenje nabožne wusylanje w Serbskim rozhlósu.

W přihotach na lětuši wotchad sup. Malinka na wuměnk ewangelscy Serbja jeho prošachu, zo by zastojnstwo Serbskeho superintendenta přewzał. Wužadanja tajkeho nadawka a dowěra Serbow jeho pohnuchu, swoju zwólniwosć wuprajć – Bohu k česći a Serbam k wužitku. Dnja 16. julija 2020 wobzamkny cyrkwinske wjednistwo w Drježdžanach fararjeje Rummeljeje přepodać službny nadawk zamołwitosće za naležnosće ewangelskich Serbow w sakskej krajnej cyrkwi.

Po zhrmadnej modlitwje a přihłosowanju fararja Rummela a předsydstwa Serbskeho wosadneho zwjazka zapokaza wyši krajnocyrkwinski rada Daniel jeho za Serbskeho superintendenta. Žohnowane

skutkowanje w nowym zastojnstwje wuprošachu sup. n. w. Jan Malink, Budyski superintendent Tilmann Popp a Hušćanski farar Thomas Schädlich.

Swoje předowanje zložil sup. Rummel na tekst z lista Pawoła na Galatiskich 5,1–6. Wone je na pódlanskej stronje wotčísćane.

Modlitwy po předowanju přednjesechu Měrana Cušcyna a Benjamin Wirth w serbskej a Ines Albinus w němskej rěči. Boža služba zakónči so z Božim wotkazanjom, pandemije dla pak jenož z chłěbom.

Samsneje přičiny dla dyrbješe tež planowana postrowna hodžina na kantoraće wupadnyć. Tehodla so krótke postrowy hnydom w cyrkwi přednjesechu. Tomáš Rječka porěča za Towarstwo Cyrila a Metoda, Ines Albinus za Hodźijsku wosadu, Tilmann Popp za Budysku superintendencu, Manfred Hermaš za Serbsku přiradu EKBO, dr. Christiana Piniekowa za Spěchowanske towaristwo za serbsku rěc w cerkwi w Choćebuzu, farar Michael Kleiner za Kubłanišćo swj. Bena w Smochćicach a Měrcin Wirth za susodnu Michałsku wosadu w Budysinje.

Božu službu wobrubichu Hodźijscy dujerjo a džěci wosadneje kurendy, kotraž pod dirigatom sup. Rummela tež serbsce spěwachu.

Boža služba bě jara dostojna a swjedženska. Jako Serbja so wjeselimy, zo mamy po jenož krótkej wakancy zaso Serbskeho superintendenta. Přejemy jemu Bože žohnowanje za skutkowanje w Serbach. Nas Serbow pak prosymy, zo bychmy sej jeho džěto česćili a je ze wšěmi mocami podpěrali.

Měrcin Wirth

Zapokazanske kemše w Hodźijskim Božim domje

Nastupne předowanje Serbskeho superintendenta

Do swobody je nas Chrystus wuswobodzil! Tehodla stejće kruće a njedajće so znawa do kwakle wotročstwa zapřahnyć. Hlej, ja, Pawoł, praju wam: Daće-li so wobřezać, njebudže wam Chrystus ničo wušne. A zaso wobswědču ja kóždemu čłowjekej, kiž so da wobřezać, zo je wón winowaty cyty zakon dźeržeć. Wy sće Chrystusa zhubili, kotřiž chceće přez zakon prawi być, a sće z hnady wupadnyli. Přetož čakamy w Duchu přez wěru na prawdosć, kotrejež mamy so nadźijeć. Přetož w Chrystusu Jezusu njeplaći ani wobřezanje ani njewobřezanje, ale wěra, kotraž je džěława přez lubosć.

List na Galatiskich 5,1–6

Prědar Krystof Rummel

Foto: Jürgen Maćij

Lube sotre a lubi bratřa,
liebe Schwestern und Brüder!

Džensa mam wosebity nadawk, w rěči předować, kotruž njejsym jako džěčo wuknył. Při tym njedopominam so wosebje rady na to, kak sym w šuli cuze rěče wuknył. Hdyž su wučerjo kontrolu připowědzeli, sym wotpowědne wokable abo gramatiku pawkował – ale bjez zahoritósće.

Hdyž přeni raz do wukraja pućowach, njemóžach swoje znajomosće nałožowac. Dołhe lěta rěčneje wučby w šuli wostachu bjez wužitka a bjez wuznama za moje žiwjenje. Njemějach žiwy počah k tutymaj předmjetomaj a njeznajach nikoho, kotryž teje rěči wužiwaše.

Po tym pak, zo běch šulu wuchodzil a do wukraja přečahnył, runje to napřečiwnje nazhonich: Njetraješe předotho, a namakach dobrych přečelow. W krótkim času so mi poradzi, štož běch w šuli za njemóžne mět: Rozumich druhich ludźi. Swobodny a njenućeny kontakt z lubymi přečelami zmóžni dobry wuspěch při tym, štož běch wuknył.

Tole bě tón wulki rozděl: swobodny a njenućeny přistup do wutroby! Hustosć w žiwjenju naš wuspěch wot teho wotwisuje, hač stawaja so wěcy přez čišć abo swobodnje. Štož začuwam a myslu, so husto blokuje, hdyž chcu něšto bjez nutřkowneho počaha přesadzić.

Japoštoł Pawoł je přeswědčeny: Tutón

swobodny přistup do wutroby rozsudzi tež wo mojej wěrje.

Hdyž mi něchtó prikaza, zo dyrbbju někajku wučbu wo wěrje jednorje přewzac abo so dokładnje po někajkim postajenym prawidle mět, je mi to dračina. Dokelž nimam žadyn nutřkowny zwisk k temu. Tak njerosće žiwe a wjesole nazhonjenje za moje žiwjenje.

Swjaty Pawoł je sej wěsty: Hdyž sym wukřčeny, słušam ke Chrystusej. Jeho hnada steji nad mojim žiwjenjom. Nětk pak je nuznje trěbne, zo wuhotuju swoje žiwjenje tak, zo wone tajkej hnadze wotpowěduje.

Dwě kročeli mjenuje japoštoł Pawoł, kotrejež dyrbitej křćeńcy scěhować: najprjedy swojska wěra a po tym tež plody tuteje wěry.

Runje smy hromadže wobkrućili: Ja wěrju do Boha. To njerěka jenož, zo mam něšto za wěrne – tak, kaž móžu za wěrne abo tež za njewěrne mět, zo je zemja tři-nacé miliardow lět stara. To nima žadyn wuznam za moje žiwjenje. W mojim wšednym dnju je tajke prašenje mjenujcy dospołnje irelevantne, kak stara zemja je.

Hdyž pak wuznamam swoju wěru napřećo Bohu jako swojemu wótcej a napřećo Jezusej Chrystusej jako knjezej swěta, zwjazam so hižo z Bohom. Nastanje žiwy počah k njemu. Z wěrywuznaća slěduje takle awtomatisce bjezposredny zwisk k Jezusej a prawe zhromadženstwo z nim.

Je to podobnje kaž hdyž ma młody hólc krutu přečelku. Jenož teoretisce wo tym rěčec, by wulki kał był. Přečelstwo dyrbiš hajić. Wone je přez to žiwe, zo mataj holca a hólc tež dobre rozmołwy mjez sobu. Takle móže so přečelstwo abo lubosć wuwivać a rosć. Na kóncu tajki počah wobjeju w žiwjenju wobohaća a njese.

„Přetož čakamy w Duchu přez wěru na prawdosć, kotrejež mamy so nadźijeć.“

Nichtó mjez nami njeje dospołnje sprawný. Ale Chrystus chce mi pobrachowacu prawdosć prosće darić. To je wulka tema japoštoła Pawoła a z tym tež tema reformaciskeho dnja. Chrystus dari mi tajku prawdosć, kotraž mi pobrachuje, ale kotruž na kóncu trjebam, hdyž před Bohom steju. Chrystus dari mi swoju prawdosć darmo – bjez teho zo dyrbbju něšto za to zaplaćić. To rěka hnada! Wón chce jenož moju wutrobitu wotmołwu, moju modlitwu. Wón chce, zo so jemu cyle jednorje džakuju a jemu swoju wěru zwólniwe pokazuju.

Ale po tym přińdže po Pawole awtomatisce tež druha kročel: „Přetož w Chrystusu Jezusu njeplaći ani wobřezanje ani njewobřezanje, ale wěra, kotraž je džěława přez lubosć.“ Wěra je džěława! Hewak njeje to woprawdźita wěra. A Pawołej je to cyle jasne, zo so tajka wěra přez lubosć pokazuje.

Njemóžu prajić: „Sym tola dobry křescán a někak tež do Boha wěrju“, hdyž so ženje njemodlu abo kemši njechodžu. Što by był młody muž, kiž twjerdzi, zo je smjerc zalubowany do młodeje žony, ale kiž dže, hdyž ju wotdaloka widzi, radšo wulke koto wokoło njeje? Z tym pokaza, zo nima žane jasne wuznaće k njej.

Bóh dari nam swoju lubosć. My dyrbimy jenož na to reagowac. Po tutej zasadze móžemy sej naše cyle žiwjenje wobhladowac.

Bóh je mi kóždy tydzeń swobodny dzeń, njedzelu, darił. Wězo tež, zo bych na tutym dnju wotpočnył. Předewšěm pak, zo mam tež čas za njeho.

Tež džesać Božich kaznjow dyrbimy tak rozumić. Nimap kaznje jenož dodžeržeć, dokelž mam strach, zo dóstanu chłostanje, hdyž so wopak zadžeržu. Po Božich kaznjach so mam, dokelž by to bjez lubostne bylo napřećo Bohu a napřećo mojemu najblišemu, hdyž druhich wobkradnu abo hdyž wo druhich falšne powěsće šerju.

Lubosć Chrystusa je moja najlěpša wučerka w žiwjenju. Přez njeho a jenož přez njeho móžu spomožnje jednac a skutkowac, přetož: „Do swobody je nas Chrystus wuswobodzil.“

Smy jako křescenjo woprawdže we wulkotnym položanju a je to jara derje, zo směmy jako křescenjo žiwi być. My smy swobodni. Hamjeń.

Rozprawa Serbskeho ewangelskeho towarstwa na lěto 2020

Wotprajenja sobustawskeje zhromadźizny dla jenož w Pomhaj Bóh wozjewjena

Serbske ewangelske towarstwo ma tučasnje 51 člonow. Lětsa 22. meje je dr. Helmut Jenč w Budyšinje zemrěl. Ze založenja ewangelskeho towarstwa bě wón z jeho člonom. Witać móžemy mjez nami noweju sobustawow. Staj to Arnim Busch z Drježdźan a Katrin Ullrichowa z Hornjeje Boršće w Hodźijskej wosadze.

Předsydstwu SET přislušeja Stefan Cuška, dr. Günter Holder, Mato Krygař, Robert Maćij, Měrćin Wirth a Günter Wjenk. Po towarstwowych wustawkach je Serbski superintendent zdobom tež člon předsydstwa. Z tym zo rozžohnowachmy w juliju superintendenta Jana Malinka na wuměnk, njeje wón hižo člon předsydstwa. Jeho městno w předsydstwje wobsadzi nětko farar Krystof Rummel, kiž wot awgusta tuteho lěta zastojnstwo Serbskeho superintendenta zastawa.

Jako předsydstwo smy so lětsa trójce schadźowali a wuradźowali.

Džěło w minjenym lěće

Po lońšej sobustawskej zhromadźizny w Hodźiju bě za 9. nowember 2019 **džěłarnička** za serbskich lektorow planowana. Bohužel pak je mało zajima dla wupadnyła.

Samsny dzeń běštej Serbski wosadny zwjazk a Serbske ewangelske towarstwo na wosebitu **džěłarničku** na Michałsku faru přeprosyoj. Pjnatnaće přítomnych zaběraše so z prašenjom, kak dale ze serbskim cyrkwinskim žiwjenjom po wotchadze sup. Malinka na wuměnk.

10. nowembra předstaji so Kocorowy „**Serbski rekwiem**“ w cyrkwi w Ketlicach. Koncert njebě předewzaće našeho towarstwa, ale naš člon Friedhard Krawc bě jón z wjele elanom organizował a přihotował. Za to słuša jemu wutrobny džak. (Domowina je jeho lětsa z Čestnym znamješkom mytowała.) Wón je so tež wo to starał, zo předleži CDjka wo koncerće. Štóz chce sej ju kupić, njeh so na knjeza Krawca wobroci.

Sobotu do přenjeho adwenta, 30. nowembra 2019, wotmě so **zhromadźizna** člonow Spěchowanskeho towaristwa za serbsku rěc w cerkwi w Ewangelskim centrumje w Choćebuzu. Na njej wobdžěli so Měrćin Wirth.

Njedzělu drugeho adwenta, 8. decembra 2019, swjećachmy po serbskich kemšach **adwentničku** na wosadneju žurli Michałskeje fary w Budyšinje.

7. měrca tuteho lěta wotmě so lětuša **džěłarnička Bjesadow** w Bukecach. Michał Cyž, nawoda studija Sakskeho wukubłanskeho a wupruwowanskeho kanala (SAEK) w Budyšinje, předstaji nam digitalne srědky za wuknjenje serbskeje rěče. Po tym dožiwichmy předstajenje džiwardlo-

weje skupiny Bratrowstwa z komediju „**Namrěwstwa dla zawrjene**“. Předstajenje běše z wjac hač 70 ludźimi derje wopytane.

Bjesady w Rakecach, Hodźiju a Bukecach aktiwne skutkuja a tak serbske žiwjenje w swojich wosadach wobohaća. Prawidłownje čitamy rozprawy wo jich zetkanjach w Pomhaj Bóh. Za jich wobstajne skutkowanje so jim džakujemy.

Džěławosć našeho towarstwa w lěće 2020 čerpi pod **koronapandemiju**. Tak dyrbješe so Serbski nabožny kónc tydženja w Hainewalde wotprajić. Ze samsneje přičiny wupadny tež wulět Serbskeho busa do Wróclawja.

Za to pak smy móhli čichi pjatk **prěnje digitalne serbske ewangelske kemše** ze Serbskim superintendentom Janom Malinkom dožiwić. Praktiskich přičin dla smy so za to rozsudžili, kemše hižo do teho w Michałskej cyrkwi w Budyšinje nahrawać a po tym wobdžělać. Rezultat běchu 30 mjeńšin trajace online-kemše w jara dobrej kwalite, kiž su cyłemu swětej na Youtube-kanalu Budyskeje ewangelskeje Pětriskeje wosady přistupne. Wo wothłosach na kemše z cyłeho swěta smy móhli w časopisu Pomhaj Bóh čitać. Hač donětko maja kemše pola Youtube nimale tysac klikow. Na tutym městnje wulki džak wšitkim na tutej kemšach sobu skutkowacym. Online-forma kemšow wostanje tež w přichodze móžna alternatiwa za nas.

Za 13. a 14. junij planowachmy zhromadne woswjećenje **Serbskeho cyrkwinskeho a domizniskeho dnja** we Wojerecach. Tehorunja pandemije dla dyrbješe pak so swjedžen redukowac na njedzelněše serbske kemše. Předowaše fararka Jadwiga Malinkowa ze Slepoho. Kemšam přizamkny so hišće krótko wosadne zetkanje na farskej zahrodze. Po tradiciji Wojerowskich domizniskich dnjow pušći so tam wulka ličba balonkow w serbskich barbach do powětra.

Na swjedźenskeje Božej službje w Pětriskej cyrkwi w Budyšinje 19. julija **rozžohnowachmy so z našim Serbskim superintendentom** Janom Malinkom. Wón poda so 1. awgusta 2020 na wuměnk. Přejemy jemu rjane a žohnowane lěta wuměnk a nadžijamy so, zo budže nam nadal na serbskich Božich službach Bože slowo připowědać a serbske wosadne žiwjenje podpěrać.

Za 5. september planowany **dworowy swjedzeń** pola Maćijec w Hrubjelčicach so wotpraji. Přičina bě tež tu zaso korona.

Wuznamny podawk mjez lětušimi zarjadowanjemi bě **zapokazanje noweho Serbskeho superintendenta** Krystofa Rummela w Hodźiju. Swjedźenske zapokazanje sta so na reformaciskim dnju.

Na iniciatiwu Friedharda Krawca je so lětsa **rowniščo swójby fararja Michała Domaški** na pohrjebnišću w Ketlicach wobnowiło. Tutón projekt je so w nošerstwje našeho towarstwa přewjedł a so wot Založby za serbski lud spěchowal. Zjawne přepodaće rownišća bě hromadze z Hłownej zhromadźizny SET pokutny dzeń, 18. nowembra, planowane, dyrbješe pak so pandemije dla wotprajić.

Tež lětsa je **Pomhaj Bóh** zaso prawidłownje kóždy měsac wuchadzał a aktualnje a wobšěrnje wo zarjadowanjach ewangelskich Serbow kaž tež wo dalšich podawkach rozprawjal. Za to słuša dohólětnjej redaktorce Trudli Malinkowej a wšitkim dopisowarjam wutrobny džak.

Ochranowske hesla na lěto 2021 su spočatk septembra w Ludowym nakładnistwje Domowina wušli. Z wulkeho předležaceho fundusa hesłow, kotryž je so z wudaćow wot lěta 2008 sem nazběrał, je lětsa k přenjemu razej Olaf Langner z Rakečanskeje wosady z pomocu komputera manuskript nadžělał. Před tym bě wot lěta 2001 sem Hinc Šolta z Lauterbacha manuskript swěru zestajał. Starobnych přičin dla pak njeje tole hižo dale wjesć móhł. Smy jemu džakowni, zo je tute džěło přez wjele lět spuščomnje wukonjal.

Wuhlad na lěto 2021

Džěłarnička serbskich Bjesadow planuje so za 6. měrc 2021 w Rakecach.

Cyrkwinski dzeń přihotuje so za 19. a 20. junij 2021 w Chmjelowje a Mosće w Delnjeju Łužicy.

Prócujemy so wo to, zo móhłoj so přichodne lěto zaso Serbski ewangelski kónc tydženja w Hainewalde kaž tež dworowy swjedžen w Hrubjelčicach wotměć.

Wudawanje časopisa Pomhaj Bóh kaž tež Ochranowskich hesłow budžemy zaso wobstarać.

Hižo wěsty čas džěla skupinka ewangelskich Serbow na nowym spěwniku za młodzinu a džěci. Naše towarstwo budže džěło dale přewodźeć a podpěrować. Wosada w Rakecach chce spěwarske za dwurěčne Bože služby zestajić. Tež tute předewzaće podpěrujemy.

Klětu chcemy zaso po zwučenym wašnju sobustawsku zhromadźiznu na reformaciskim dnju přewjesć. Namjety za městnosć zhromadźizny su nam witane.

Na kóncu rozprawy so wšitkim člonom našeho towarstwa a wšěm dalšim wosadnym džakujemy, kotřiž so wo serbske ewangelske wosadne žiwjenje prócuja a je podpěruja. Nadžijamy so na dalše dobre zhromadne džěło.

Předsydstwo Serbskeho ewangelskeho towarstwa Mato Krygař, předsyda

Tradicije a dopomnjenki na adwentny a hodowny čas

Cyrkwinske lawki su z kemšerjami pjelnjene – tak dožiwjamy Božu službu patoržicu. Zwjetša su cyłe swóby přišle. Mjez nimi su tež swójbni, kiž su ródnu zemju wopuščili a něhdže w cuzbje daloko wot doma bydla, zwjetša džěta dla. Hody jich kóžde lěto znowa pohnuwaja, so na to dopomnić, hdže su jich korjenje. Słuchaja w domiznje přeco zaso na tu samu, wjesolu hodownu powěsć, kiž je, hač je to kóždemu z nich wědomne abo nic, přičina za jich jězbu domoj na ródnu zemju. Z čitanjemi ze Swjateho pisma so wotměnjejo zanošuje swjedženska wosada staroznate hodowne kěrluš a na kóncu „Ow najwjeseli“. Kajka to nadobna tradicija, hody doma być a patoržicu kemši w cyrkwi! W tym su sebi ducy domoj wšitycy patoržični kemšerjo přezjedni. A to njewotwisnje wot teho, hač je so hodowna powěsć jenož z wušomaj abo tež z wutrobu přijimata.

Domoj došedši čakaja hižo dalše hodowne tradicije. Ludžo wjesela so na hosćinu patoržicu wječor a wobjed přeni džen hód. K temu přińdu hišće hodowny štomik, wosušk, poprjancy a keksy, po možnosći samopječene, a dary k wobradženju.

W džensnišim času bohateho nadbytku we wobchodach njeje materielne zawěsćenje hód žadyn problem. Wjele z nas pak su hišće čas dožiwili, hdyž běchu čez, sčasom wšo trěbne wobstarać. W dopomnjenkach hrjebajo so či wšelake podawki zaso wuwědomja.

Přihoty na swjedžen hód

Štomik, kiž hody stwu pyši, dyrbi přiměrjenu wulkosć měć a rjenje zrosćeny być, předewšěm pak njesměta jeho jehlina hižo třeci džen hód padać započec. Domjacy šmrěk so za to lědma hodži. Komuž njechaše so hody na chójnu hladać, měješe swoju lubu nuzu, zwotkel kmaňši štomik dóstać. Hdyž sy so z hajnikom „spřećeli“, sy sej snano směl sam w lěsu štomik podrězać. Rjenje bě, hdyž tajki štomik doma w kólni w rózku stejno na to čakaše, zo by patoržicu wupyšeny a w swětle swěčkow wjeselo wobradzał.

Hižo tydženje do hód sej mać pola pjeckarja džen za pječenje wosuškow wujedna. W myslach pak běše z pječenjom wosuškow hižo bórže po žnjach započata. Wšitke přidawki k wosuškej běchu špatnje dóstać. Rózyňki, mandle, citronat a wšelaki tuk, wosebje čerstwa butra, njeběchu w dosahacej měrje na predaň. Maćeri přichilena mišterka w rěznistwje wupomha z lojom a šmałcom. Butra za pječenje wosuškow so w našej domjacnosći dołhodobnje lutowaše a so zeškřeta zawarjowaše. Jeli to wšo njedosahaše, pomhašter maćernej sotře, kiž měješter doma kruwy. Jako student mějach skladnosć, w měsće

Česka husyca běše za pónoj přewulka.

Foto: prywatne

wjac butry nakupować směć hač sam přetřebach. Tak wožach butru sobu dom. Dalše přidawki sčelechu přez wjele lěta znači ze zapada, kotrymž za to jako džak jedyn Bukečanski wosušk pósłachmy.

Brune poprjancy a žolte butrowe keksy nihtó z našeje swójbje k hodam parować nochcyše. Jich mnóstwo njeběše přewulke. Wšitko wuběrnyje slódžeše a běchmy spokojom z tym, štož mějachmy.

Njewěm wjac, w kotrym léce sym hody přeni raz wědomje husycu doma jědł. Dopominam so, zo so mać bórže po tym, zo wětr započinaše přez nahe šćernišća duc, prócowaše, sej něhdže w blišej wokolinyje hodownu husycu skazać. Do hód wisaše husyca skubana a šiplena, ale njewukutlena někotre dny na łubi. Sčasom so wona k pječenju přihotowaše, tak zo móžachu so hižo patoržicu k wobjedej nudle z drobjazom nawarić. Tuk husycy so hnydom wuškrě a tak mějachmy husacy šmałc. Po swjatych dnjach so w nim hišće něšto butry a swinjaceho šmałca rozeškřě, zo njeby tak židki z pomazki dele běžal. Wosebita chlěšćenka je pomazka z husacym šmałcom, hdyž so hišće ze šwicarskim twarožkom pokładže.

Přeni džen hód so potom wón husacyje pječenje po chěži rozpřestrěwaše. Hdyž steješe pječen hotowa na blidže, přidružichu so ze syrych truhanych běrnów zhotojwene „zelené“ kulki a čerwjeny, z dobrym počóm začinjeny kał. Čerwjene wino, z pin-

cy wosebje wupytane, swjedžensku hosćinu skulojći.

Za husycu do Českeje

Při skazanju husycy džiwachmy přeco na to, zo bychmy jednu dóstali, kiž bě so pod přirodnymi wuměnjenjami kormiła. Jónu, jako přebywaštaj swakowa a swak w Lückendorfje pola Žitawy w lětnim dowolu, wuhladaštaj při wulěce w českich Petrovicach stadło hus, rjane kaž molowane, na małym haće pluwajo. Hospodar njebě daloko a tak so z trochu prócy dojednachu, zo přińdu sobotu do patoržicy po dvě husycy. Druha měješe za nas być. To měješe lěpšinu, zo je při wotewzaću něchtó pódla, kiž móže so česce dorozumić.

Jako so termin, zo mějachmy ze swakom po husycy jěć, bližeše, běše so porjadna zymička načahnyła. Mějachmy so rozsudzić: Pak dołhi puć z awtom přez Varnsdorf jěć, pak přez mjezu pěši wot Lückendorfa běžeć. Rozsudžichmy so za to poslednje a podachmy so kóždy z nachribjetnikom na puć. Mój běše dosć wulki z dosć šěrokimaj rjemjenjomaj za přihódne njesenje. Puć přez česku mjezu běše nachribjetnikej hižo znaty, wšako bě sej mój nan jón po wójnje za jězby z Varnsdorfa dom do Łužicy kupił. Zyma běše trochu šćipata a jako sej čapku přez wuši sčahnychmy, běchmy zawěsće pašerjam podobnaj.

Skónčnje docpěchmy Petrovice, namakachmy statok a hospodar spózna mojeho swaka. Husycy běšter za puć do Łužicy přihotowanej, tak zo bychmy hnydom wróćopuć nastupić móhłoj. Ja pak so dopomnich na česku „Becherovku“, kiž po tučnej jědži žoldekej tyje a bě w Českej wěsće tuńša hač doma. Wot hospodarja zhonich, zo maja njedaloko wobchod „Potraviny“, hdžež je wěsće móžno, sej požadanu blešu kupić.

Ze swakom dachmy so do wopisaneho směra na puć, kóždy z rjanej njewukutlenej a tehodla wosebje čezkej husycu na chribjeće. Wjac hač kilometer nóżkowachmy hač k domej z napisom „Potraviny“, ale w nawopačnym směrje hač puć wróćo domoj. Zymička do nosa šćipaše a husyca hižo na ramjenja tlóčeše, jako wobchod docpěchmy. Nutřka wjeselo – poskičachu „Becherovku“ w blešach wšelakeje wulkosće. Hnydom pak scěhowaše wostróznjenje, přetož předawarka njebě na žane wašnje zwólniwa, namaj požadany liker za němsku hriwnu predać. Česke króny pak njemějachmy. Tak zwosta namaj jeniče wróćopuć k naju awteju do Lückendorfa, kiž zdaše so nětk wo wjele dlěši być hač ducy sem. Tróštowachmy so z tym, zo budže nam česka husyca zawěsće wosebje derje slódžeć.

Arnd Zoba

Jurij Brósk: Dopomnjenki na mlode lěta (3)

Sym so w kemšach kaž při domjacych nutnosćach stajnje pomału a nutrnje modlił a činju to nětko na wječoru swojeho žiwjenja čím bóle we wěrje, zo hnadny Bóh Chrysta dla hnadnje wuslyši poslednju próstwu: „Wzmi mje, Knježe, z doła žalošće k sebi do njebjes! Mój Božo, daj přez Chrysta krej, zo w smjerći ze mnu derje steji. Hamjeń.“

Tež našej staršej nas kublaštaj k bohabojaznosći a nas při přestupjenjach dopominaštaj na Wšehomócného a mać nas hižo zahe sobu bjerješe do Božeho domu.

Mać a domjace wobstejnoscě

Dokelž nimale kóždy lěto baćon k nam na faru přileća, dyrbychmy tež my starše džěći najmlódše kolebać a wothladać, štož bě mi njeměrnemu duchej jara ćežko. W zymje, hdyž so pjerjo drěješe a sej mać wot nas małych žadaše, zo mamy znajmjeńša šalku potnu nadrěć, bě bratr Božidar přeco prjedy hotowy hač ja. Hdyž měješe maćerka popołdnu trochu chwile, nošeše najmlódše w poslešku a spěwaše kolebawku. Hdyž měješe maćerka Klauša, sluchachmy rady na jeje spěwčk „Schlaf, Herzenssöhnchen, mein Liebling bist du“ [kolebawka wot Carl Maria von Weber], kotryž bórže sobu spěwachmy.

Přirunajo z džensnišimi wobstejnoscemi běchmy jara skromnje žiwi. Rano sydaše přeco dobra, strowa mlokowa poliwwa z napanjenymi kuskami chlěba, pozdžišo jenož njeđzela kofej z čajtami, ale bjez butry, z kotrejž luba mać tež na našich pomazkach lutowaše.

Při swinjorězanju sydaše skiba sucheho chlěba a kónčk hejdušnje kołbasy kaž tež juška. Widžu nas hišće po rynku sedžo na stwinym prohu, hdžež kóždy swój džěl teje dobroty dósta. Swinjorězanje bě wulki swjedžen za čas mojeho džěćatstwa, nje-trjebachmy do šule a dyrbychmy po swojich mocach pomhać, štož bě pola naju hólcow tola jara dwělomne. Při zarězanju njemóžeše bratr Božidar – pozdžiši lěkar – přihladować, ale ja sej myslach, zo něšto skomdžu, hdyž njebych pódla był.

Njehladajo na wjele džěta wot schadzenja hač ke chowanju slónca džiwaše naša mać na to, zo bychmy my džěći čiste byli. Sobotu wječor bě wulke kupanje a jedne džěco po druhim bu porjadnje namydlene a wotšudrowane, a to dokładnje, njeđziwajo na pľakanje a škrěćenje. To bě tež jara trěbne, dokelž so na dworje a w hródzi, w zahrodze, na polu a na puću čětro womazachmy.

Hdyž chodžachmy do šule, nazběrachmy sej wot chudych wjesnych džěći husto njewušne zwěrjatka, čehoždla mać naše hłowy husćišo přehlada. Hdyž bě něšto namakała, česaše nas najprjedy jara do-

kładnje a potom wumy hłowu z kisałom. Raz w lěcu, hdyž při wočinjenym stwinym woknje na mni tute džěto wukonješe, přiwołach nimoducemu susodej, šenkarjej Stephanej: „Šenkarjo, maće wy tež wši?“ To mi wězo plistu wunjese, ale susoda mać so tola wutrobnje přez to směještaj.

Tež naša drasta bě jara jednora, ale přeco čista, štož pak bě dušnej maćeri mje nastupajo dosć ćežko, dokelž přińdžech husto z womazanymi abo roztorhanymi cholowami dom, kiž dyrbychmy so wječor wurjedzić abo pľatać. Bě drje wjesoła, hdyž so znajmjeńša w njeđzelskich drastach trochu na keđzbu bjerjech.

Dwójce abo trójce přińdže stary zašiwak Deutscher z Chójnicy do domu a wo-

doprašachmy hač k ćeće Görnerowej na Bohatej hasy – k njemałemu zadziwanju měšćanow, dwělomnemu překwapjenju džěda, ćetow a jich kofejowych towarškow – a k wustróženju lubeje maćerje. My pak běchmy hordzi a jara wjeseli, zo běchmy město docpěli. Hač smy so swojich drastow hańbowali a kak smy zaso domoj přišli, na to so njeđopominam, ale dušna ćeta je nam tutón podawk husto z krasnym humorom a wupyšjenjom powědała.

Naša wulka swójba

Luby Bóh je mje dał wotrosć we wulkim kruhu lubyh bratrow a sotrow, štož bě mi žórto wulkeje radosće, dokelž sym wjele lubosće wot nich nazhonił.

Cyrkej a fara w Budestecach srjedź 19. lětstotka, mółba njeznateho molerja; nalěwo holca w serbskej drasće, před faru staršej Jurja Bróska, farar Handrij Brósk z mandźelskej Amaliju

Repro: archiv PB

sta wosom dnjow abo dlěje, zo by ze stareho něšto nowe zešił. Dopomnju so, zo da mać wot suknje swojeje njeboh maćerje, kiž měrješe ze swojimi njeličomnymi fałdami na 30 łochów pľata, kruch po kruchu wotrězać a wužiwać. Džensa, po wunamakanju šijawy, je lědma hišće tajkich zašiwakow, a woni su tak drozy, zo hospoda sama šije a pľata.

Z wobućom so w lěcu lutowaše. Dołhož běchmy doma a hišće nic konfirměrowani, běhachmy nimo njeđzele wšitycy bosy.

Raz w lěcu, hdyž bě mać do Budyšina jěta, podachmy so my džěći na zažnym popołdnu na puć, zo bychmy jej napřećo šli. Hdyž so njemylu, běchmy to Thekla, Ida, Božidar a ja (drje něhdže šěsć lět stary), wjezo w džěćacym wozyčku hišće jedne abo dvě małej sobu.

Dokelž pak mać njeřińdže, začahnychmy – bosy a kaž doma wokoło běhachmy – do města, hdžež so skónčnje zbožownje

Dokelž běchu dwaj bratřikaj a jedna sotra do teho zemřeli, bě 1. Angelika najstarša, trochu čućiwa a jara bojazliwa, tak zo někotryžkuli krošik wot njeje za to dóstach, zo za nju wječor na łubju džěch, štož dyrbyješe so stajnje bjez swěcy stać. 2. Laura, tehorunja swětłowosata, bě runje nawopak sylna, zmužita, energiska; před njej so mój hólcaj bojachmoj, dokelž spěšnje plistu wotytynny, hdyž ju při džěle mylachmoj. 3. Agnes Thekla a 4. Hertha Ida, wobě brunowosatej a podobnej na nana, jej mój bratraj wosebje lubowachmoj, běštej wšak namaj tež po starobje najblišej. 5. Georg Moritz a 6. Martin Theodor.

Nimale kóždy lěto so ličba džěći přispori, doniž njenarodži so staršimaj z Philippom, kotryž zahe zemřě, 17. džěćo.

Teksty wubrała a přeložila
Trudla Malinkowa
Pokročowanje slěduje

Tafla při pomniku Handrija Zejlerja

Nowa informaciska tafla při Zejlerjowym pomniku w Rakecach Foto: Borbora Felberowa

Dnja 23. nowembra postaji firma Israel za narowne kamjenje w Rakecach dwurěčnu informacisku taflu wo Handriju Zejlerju. Wona steji w bywšim knježim dworje na kubłowym naměšće a wudospotnja wob-sahowje tamniši pomnik Handrija Zejlerja z 1950tych lět.

Informaciska tafla bu postajena na namjet a w nadawku gmejny Rakecy, kiž je ju tež zapłaćila. Nětko wopytowarjo a zajimcy zhonja, što Handrij Zejler bě a kak je k temu dóšlo, zo dósta wón w Rakecach pomnik, hačrunjež tu ženje njebě jako farar skutkował. Wo krótki informatiwny tekst postarachu so Alenka Hagerowa ze stawizniskeho towarstwa RAK, dr. Günter Holder a Trudla Malinkowa.

Borbora Felberowa

Domaškec rownišćo wobnowjene

Row zaslužbneho serbskeho fararja, re-
daktora a pěsnjerja Michała Domaški a je-
ho swójbných na Ketličanskim kěrchowje
je Serbske ewangelske towarstwo w zhro-
madnym džěle z Ketličansko-Nosačanskej
wosadu lěta wobnowić dało. Restawra-
ciske džěla wuwjedł je kamjenječas ar Dirk
Schuldt z Rosenhaina pola Lubija. K pře-
podaću wobnowjeneho rownišća zetkachu
so pónđzela, 16. nowembra, na Ketličan-
skim kěrchowje wosadna fararka Elisa-
beth Süßmitt, kamjenječas Dirk Schuldt
kaž tež Trudla Malinkowa, Friedhard
Krawc a Měrcin Wirth jako zastupjerjo
Serbskeho ewangelskeho towarstwa. Při-
tomni wuprajichu so jara chwalobnje wo
poradženym wuslědku wobnowjenja. Ka-
mjenje su zaso čiste a jich powjerch sku-
čeny, symbole su zaso widžeć a napisy
zaso čitać, cyłe rownišćo je wobrodžene

a skići zaso dostojny napohlad. Džak slu-
ša Friedhardej Krawcej ze Swóńcy, kiž je
wobnowjenje zanječaneho rownišća na-
storčič, a Dirkej Schuldtej, kiž je wšitke
džěla we wuběrnej kwalice wuwjedł.

W rownišću wotpočuja farar Michał
Domaška (1820–1897), jeho mandželska
Marja Hana rodž. Wjelic (1834–1923) kaž
tež jeju džěsći Kata (1860–1914) a Marcin
(1870–1894). Na každej narownej plaće je
němskemu hłownemu tekstej přidaty kře-
scanski symbol a serbske hrónčko (hlej
Pomhaj Bóh 11/2020).

Zjawne přepodaće wobnowjeneho rowni-
šća bě předwidžane z dwurěčnej nutnosću
we wobtuku hłowneje zhromadźizny Serbske-
ho ewangelskeho towarstwa na pokutnym
dnju, 18. nowembra. Pandemije dla wšak
dyrbještej wobě zarjadowani wupadnyć.

Trudla Malinkowa

**Wobnowjeny row swójby Nosačanskeho fararja Michała Domaški na pohrjebnišću při
cyrkwi w Ketlicach** Foto: Měrcin Wirth

Njezabudźće na abonement!

Prosymy našich čitarjow, zo njebychu za-
byli abonement za Pomhaj Bóh zapłaćić.
Pomhaj Bóh plaći na lěto 8,00 eurow.
Abonementski pjenjenz hodźi so přepoka-
zać na konto:

Serbske ewangelske towarstwo
IBAN: DE03 8555 0000 1000 0831 67
při wokrjesnej nalutowarni Budyšin,
BIC: SOLADES1BAT.

Poskićamy tež móžnosć wotknihowanja.
Za to trjebamy poňnomóć za wotkniho-
wanje, kotruž byšće dyrbjat/a póstać na:

Serbske ewangelske towarstwo
Měrcin Wirth
Priwatny puć/Privateweg 21
02625 Budyšin/Bautzen.

Wotknihowanja stanu so pod identifika-
ciskim čisłom Serbskeho ewangelskeho to-
warstwa: DE66PB100000407054.

Poňnomóć za wotknihowanje (Einzugsermächtigung)

Z tym dam Serbskemu ewangelskemu towarstwu poňnomóć,

lětnje _____ eurow

za abonement časopisa Pomhaj Bóh wot mojeho konta wotknihowač, doniž njezapřečiwuju.

mjeno a adresa: _____

IBAN: _____

BIC: _____

mjeno banki: _____

datum a podpismo: _____

Powěšće

Dešno. 25. oktobra wotmě so w tudyšej cyrkwi přeni Taizéski wječork. Přewodženi wot keyboarda a huslow zanjesechu přitomni jednore Taizéske spěwanja we wjacorych rěčach. Drje scyta přeni króć zaklínčachu wone spěwy při tym tež w delnjoserbskej rěči. Wobdžělnikam so wječork tak spodobaše, zo po zakončenju nutrnosće w cyrkwi wostachu a dale spěwachu.

Serbin/Texas. Wokolnik ameriskeho serbskeho towarstwa Texas Wendish Heritage Society Newsletter rozprawja w swoim wudaću z oktobra 2020 wobšěrnyje wo wotchadže Serbskeho superintendenta Jana Malinka na wuměnk. Nastawkej, kotryž je napisal redaktor časopisa Jeremy Clifton, su přidate wjacore fota kaž tež přeložk duchowneho přinoška Jana Malinka, wozjewjeného w awgustowskim čisle Pomhaj Bóh, kotryž je ze serbsčiny přeložil dr. Charles Wukasch.

Prjawoz. Na reformaciskim dnju swjeteše 23 kemšerjow z fararjom n. w. Helmutom Hupacom w Prjawoskej cyrkwi delnjoserbske kemše z Božim wotkazanjom. Čitanja měješe Madlena Norbergowa.

Kubšicy. Ze swjedženski kemšemi 1. nowembra woswječichu Kubšičenjo 50lětny jubilej Křižneje kapaty na wjesnym pohrjebnišću. Njehladajo wšěch wobmjelowanjow w NDR-skim času bě so wobdylerjam z Kubšic a wokolnych wsow poradziło, sej na swoim w lěće 1956 založenym pohrjebnišću kapatu natwaric. Twarsku dowolnosć běchu jenož za čětownju dostali, natwarili pak běchu naposledk cyrkwičku. Sakski krajny biskop Gottfried Noth a Budyški superintendent Gottfried Arnold ju 1. nowembra 1970 poswjećistaj. 1979 přidruži so hišće zwónca z třomi zvonami, kiž běchu sej w Apoldže leć dali.

Drježdžany. Wot 1. nowembra je Carsten Rentzing społnomócnjeny wjednistwa Zjed-

noceneje ewangelsko-lutherskeje cyrkwe Němskeje (VELKD) za skrućenje stykow k lutherskim cyrkwjam w srjedźnej a wuchodnej Europje. W tutej funkciji budže wobdžěleny na přihotach hłowneje zhromadźizny Lutherskeho swětoweho zwjazka, kotraž ma so 2023 w pólskim Krakowje wotměć. Politiskich přičin dla bě Carsten Rentzing loni swoje zastojnstwo jako biskop sakskeje krajneje cyrkwe zložil.

Choćebuz. Skladnostnje lětušich 80. posmjertnin delnjoserbskeho fararja a basnika Mata Kosyka (1853–1940) je wušla zběrka jeho basnjow w němskej rěči. Pod titulom „Gedichte“ staj knihu Pětš Janaš z Choćebuza a Roland Marti ze Saarbrückena zestajitoj a w swójskim nakładnistwje „Edition Blumbawka“ wudałoj. Basnjam přidate su někotre wujimki z Kosykoweho eposa „Serbski kwas w Blótach“.

Slepo. Za dvě lěće woswjeća w Slepom 750lětnu róčnicu přenjeho naspomnjenja wsy. Jubilej chcedža hódnje woswjećic z wjacorymi zarjadowanjami w běhu lěta. Mjez druhim ma so tradicionalny mjezynarodny festival dudakow přewjesć a so kniha z fotami serbskich kwasow w Slepjanskej wosadže wudać.

Zbožopřeća

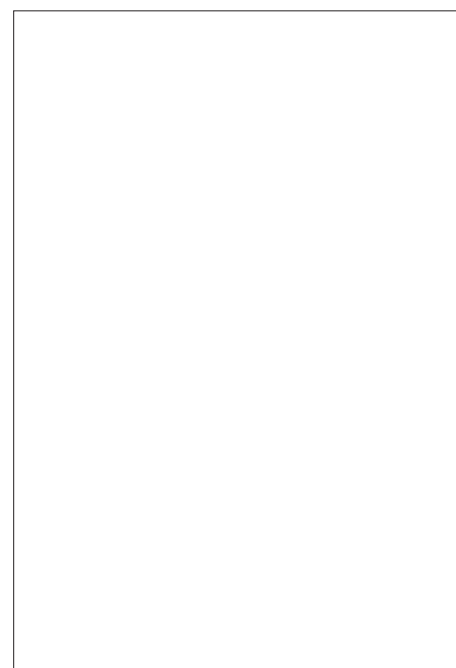
Dnja 1. decembra woswjeći knjez **Alfred Worjeh** w Brězynie swoje 95. narodniny. Gratulujemy jubilaraj wutrobnje a přejemy jemu bohate Bože žohnowanje.

Dary

W oktobru je so dariło za Pomhaj Bóh 42 eurow. Bóh žohnuj dar a darićela/ku.

Spominamy

Před 125 lětami, 13. decembra 1895, zemřě farska wudowa **Lydija Wanakowa**. Narodžiła bě so wona 15. awgusta 1830 jako přenje dźěćo fararja Ernsta Bohuwěra Jakuba, duchowneho Michašskeje wosady w Budyšinje, a jeho mandželskeje Augusty rodž. Fischerec. W Michašskej cyrkwi bu wukřčena na předmjena Auguste Agnes Lydia. Holcy so hišće sotře Hedwiga (1832–1908) a Ema (1835–1909) kaž tež bratraj Jurij (1839–1913) a Jan (1849–1913) přidružichu. Džěći wotrosčechu w pobožnym a – byrnjež mać Němka byla – serbskim duchu. Sotře spěwaštej sobu na serbskich spěwanskich swjedženjach 1840tych lět. Lydija wustupowaše tam samo jako solistka a smědžeše k džaknym słowam swojeho nana dirigentaj Korli Awgustaj Kocorej ławrjencowcy wěnc na hłowu stajic. Wšitke Jakubec džěći wostachu čas žiwjenja ze serbstwom zwjazani a je ze swojimi duchownymi darami a pjenježnymi srědkami podpěrowachu: Jurij bu farar w Njeswaćidle a Jan gymnazialny profesor w Drježdžanach.

Hedwiga zmandželi so z gymnazialnym profesorom Křesćanom Bohuwěrom Pfulom, Ema wosta njewudata. 1851 wuda so Lydija na Jurja Arnošta Wanaka, kiž bě tehdy zastupowacy direktor Krajnostawkeho wučerskeho seminara w Budyšinje. Pozdžišo džěše z nim do Kotec a Wóslinka, hdžež mandželski jako farar skutkowaše. Na wuměnk přesydlitaj so 1886 do Budyšina, hdžež mandželski hižo za lěto wumrě. Wanakec mandželskaj a Pfullec mandželskaj wotpočuja w zhromadnym rowje na Budyškim Tuchorju, kiž bu 1960 rozpušćeny. T.M.

Přeprašujemy

- 06.12. 2. njedžela adwenta**
12.00 nutrnosć w serbskim rozhłosu (sup. n. w. Malink)
14.30 kemše w Budyšinje w Michašskej cyrkwi (sup. Rummel)
- 20.12. 4. njedžela adwenta**
10.00 kemše w Rakecach (sup. n. w. Malink)
- 25.12. 1. džeń hód**
10.00 namša w Chóšebuzu w Serbskej cerkwi
12.00 nutrnosć w serbskim rozhłosu (fararka Malinkowa)
- 26.12. 2. džeń hód**
10.15 kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje w Michašskej cyrkwi (sup. Rummel)
- 2021
- 01.01. Nowe lěto**
12.00 nutrnosć w serbskim rozhłosu (sup. Rummel)
- 03.01. 2. njedžela po hodžoch**
14.30 ekumeniski nyšpor w cyrkwi Našeje lubeje knjenje w Budyšinje (tachantski farar Scapan, sup. n. w. Malink)

Pomhaj Bóh
časopis ewangelskich Serbow
ISSN 0032-4132

Wudawaćelej: Serbski wosadny zwjazk, Serbski kěrchow/Wendischer Kirchhof 1, 02625 Budyšin/Bautzen; Serbske ewangelske towarstwo z.t., Privatny puć/Privatweg 21, 02625 Budyšin/Bautzen
Zamolwita redaktorka: Trudla Malinkowa, Goethowa/Goethestraße 40, 02625 Budyšin/Bautzen (tel./fax: 03591 600711, e-mail: PomhajBoh@gmx.de)
Čiść: Lessingowa čišćernja, Kamjenc
Vertriebskennzeichen: 2 B 13145 E
Zhotowjenje a rozšěrjenje: Ludowe nakładnistwo Domowina, Tuchmacherstr. 27, 02625
Abonement a dary: Serbske ewangelske towarstwo, Kreissparkasse Bautzen
IBAN: DE03 8555 0000 1000 0831 67
BIC: SOLADES1BAT
Pomhaj Bóh wuchadža mjesačnje. Spěchuje so wot Založby za serbski lud, kotraž dostawa lětnje přiražki z dawkowych srědkow na zakładže hospodarskich planow, wobzamknjenych wot zapósłancow Zwjazkowneho sejma Němskeje, Krajneho sejma Braniborskeje a Sakskeho krajneho sejma. Lětny abonement plaći 8 eurow.